

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W BYDGOSZCZY

85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34
Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dn. 23.07.2001 r.

Znak: RBG-500-S-05w/01/941/RJ

Decyzja Nr RBG-26/2001

Na podstawie art. 78 ust. 4 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319):

1/ uchyła się Decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr 9/2001 z dnia 22.03.2001 r. w całości,

2/ nie stwierdza się stosowania przez Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bydgoszczy praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku dostaw ciepła poprzez narzucenie uciążliwych warunków umów przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści tj. poprzez nieprawidłową kalkulację wysokości opłat za ciepło pobieranych w okresie od 01.01.1998 r. do 30.06.1999 r.

Uzasadnienie

Decyzją Nr 9/2001 z dnia 22.03.2001 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów umorzył postępowanie administracyjne wszczęte na wniosek Wspólnot Mieszkaniowych przy ul. Wiślanej 10 w Bydgoszczy (zwanymi dalej Wspólnotami) w sprawie nakazania zaniechania stosowania przez Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bydgoszczy (zwane dalej KPEC) praktyk monopolistycznych (obecnie, zgodnie z ustawą z dnia 15.12.2001 r. o ochronie konkurencji i konsumentów –Dz. U. Nr 122, poz. 1319, praktyk ograniczających konkurencję) polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku dostaw ciepła poprzez narzucenie uciążliwych warunków umów przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści tj. poprzez nieprawidłową kalkulację wysokości opłat za ciepło pobieranych w okresie od 01.01.1998 r. do 30.06.1999 r.

W dniu 02.04.2001 r. Wspólnoty złożyły odwołanie od powyższej decyzji. W uzasadnieniu podniosły, iż decyzja wydana przez Prezesa nie rozstrzygnęła sprawy co do

meritum, chociaż, zdaniem Wspólnot, materiał dowodowy zebrany w aktach sprawy na to pozwalał.

Po ponownym przeanalizowaniu sprawy, na skutek wniesionego odwołania, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Prowadzone przez Prezesa postępowanie w sprawie nakazania zaniechania stosowania przez Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bydgoszczy (zwane dalej KPEC) praktyk monopolistycznych (obecnie praktyk ograniczających konkurencję) zostało umorzone Decyzją nr 9/2001 r. Decyzja umarzająca postępowanie, wydana w niniejszej sprawie, skierowana była do Wspólnot i KPEC. Decyzja ta nie rozstrzygała sprawy co do meritum. Umorzenie postępowania nastąpiło na skutek nieuzupełnienia przez Wspólnoty braków formalnych, tj. pełnomocnictwa dla Pana (*dane osobowe*) do działania w imieniu Wspólnot oraz pełnomocnictwa dla Pani (*dane osobowe*) do składania oświadczeń w imieniu Zarządu Miasta Bydgoszczy w uchwałach podejmowanych przez Wspólnoty w sprawie prowadzenia postępowania antymonopolowego przed tut. Delegaturą. Należy podkreślić, iż Prezes podejmował starania mające na celu uzupełnienie przez Wspólnoty braków formalnych. Do czasu wydania decyzji nie zostały one jednak uzupełnione. Brak było zatem uzasadnienia do wszczęcia postępowania. Prezes podjął jednak i prowadził postępowanie przeciwko KPEC. Po wniesieniu odwołania przez Wspólnoty i ponownej analizie akt sprawy Prezes przychylił się do stanowiska odwołujących się, iż zebrany w aktach materiał dowodowy pozwala na wydanie decyzji zawierającej merytoryczne rozstrzygnięcie. Jednakże, w związku z nieuzupełnieniem przez Wspólnoty w/w braków formalnych należy przyjąć, iż postępowanie w niniejszej sprawie było prowadzone z urzędu - brak było zatem uzasadnienia do umorzenia postępowania z w/w względów. Prowadzenie postępowania z urzędu nie stanowiło przeszkody do korzystania z wyjaśnień Wspólnot.

W sprawie, która był przedmiotem postępowania, Prezes ustalił, iż na opłatę za ciepło pobieraną przez KPEC w okresie od 01.01.1998 r. do 30.06.1999 r. miały wpływ następujące czynniki:

Na podstawie ustawy z dnia 8.01.1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50 z późn. zm.) i Zarządzenia Ministra Finansów z dnia 20.12.1996 r. w sprawie zaniechania ustalania i poboru podatku od towarów i usług od niektórych towarów i usług (M.P. Nr 84, poz. 744) z dniem 1.01.1998 r. została podwyższona stawka podatku od towarów i usług – vat – z 17% na 22%,

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21.11.1997 r. w sprawie ustalenia taryf dla ciepła (Dz. U. Nr 143, poz. 959) w lutym podwyższono opłatę za ciepło w związku z wprowadzeniem wskaźnika wzrostu cen ciepła (§ 2 ust.1),

W marcu obowiązywały stawki opłat za ciepło wprowadzone w miesiącu lutym,

Na podstawie § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.03.1998 r. w sprawie ustalenia taryf dla ciepła (Dz. U. Nr 38, poz. 220) w kwietniu podwyższono opłatę za ciepło w związku z wprowadzeniem nowego wskaźnika wzrostu cen ciepła i stawka ta była pobierana do dnia 30.06.1999 r., tj. do dnia wprowadzenia taryfy dla ciepła.

Opłaty za ciepło w 1998 roku pobierane były (przez KPEC od Wspólnot) od m² ogrzewanej powierzchni mieszkania (do czasu przyjęcia liczników do rozliczeń) z tym, że:

1/ opłata płacona miesięcznie przez okres całego roku wynosiła

- w styczniu 1,87 + vat = 2,28 zł
- w lutym 1,94 + vat = 2,36 zł
- w kwietniu 2,07 + vat = 2,52 zł

2/ opłata płacona miesięcznie w sezonie grzewczym wynosiła

- w styczniu 3,46 + vat= 4,22 zł
- w lutym 3,58 + vat = 4,37 zł
- w kwietniu 3,83+ vat = 4,67 zł

Wspólnoty wносиły opłaty przez okres całego roku, przy czym rozliczenie dokonane dla danego roku, gdy opłaty wnoszono miesięcznie przez okres całego roku lub przez okres grzewczy były tożsame (vide: pismo KPEC z dnia 02.02.2001 r. – k. 145).

Rozliczenie za ciepło dostarczone w okresie od 01.01.1998 r. do 25.04.1998 r. nastąpiło w dniu 31.07.1998 r. Sezon grzewczy trwa w okresie 15.10-25.04. roku następnego, a rozliczenie dostaw ciepła nastąpiło na ostatni dzień lipca, w związku z tym opłaty wnoszone od dnia 1 sierpnia dotyczyły sezonu grzewczego rozpoczynającego się 15 października.

W związku z tym, iż z dniem 19.10.1998 r. przyjęto do rozliczeń liczniki ciepła, w które zostały wyposażone budynki przy ulicy Wiślanej 10 w Bydgoszczy KPEC przeprowadził korektę naliczeń za okres od 1.08.1998 r. do 14.10.1998 r. (bowiem od 15 października zaczyna się nowy sezon grzewczy).

Na zlecenie administratora budynków przy ul. Wiślanej (tj. ADM Sp. z o.o. w Bydgoszczy), w związku z obniżeniem się temperatury zewnętrznej, KPEC rozpoczął sezon grzewczy w 1998 roku wcześniej – różnie dla poszczególnych budynków.

Dla tych rozliczeń (czyli od dnia rozpoczęcia ogrzewania – różnie dla poszczególnych budynków – do dnia 15 października., bo wtedy zaczyna się sezon grzewczy, a w tym okresie nie było jeszcze zamontowanych liczników) przyjęto do rozliczeń cenę dla okresu grzewczego (ustaloną w kwietniu 1998 roku) tj. 3,83 + vat = 4,67 zł.

Zgodnie z treścią § 53 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6.10.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie ciepłem, w tym rozliczeń z indywidualnymi odbiorcami w lokalach (Dz. U. Nr 132, poz. 867 – uchylone Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 12.10.2000 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie ciepłem, Dz. U. Nr 96, poz. 1053) system rozliczeń ryczałtowych mógł być stosowany nie dłużej niż do dnia 30.09.1999 r.

Od dnia 19.10.1998 r. rozliczenia z tytułu dostaw ciepła oparto na wskazaniach licznika i opłatę za 1 GJ, która nie uległa zmianie do dnia wprowadzenia taryfy dla ciepła.

Opłata za 1GJ dostarczonej energii kształtowała się w 1998-1999 (do 30 czerwca) następująco:

- styczeń 1998 – 23,68 + vat = 28,89zł
- luty 1998 - 24,53 + vat = 29,92zł
- kwiecień 1998- 26,24 + vat = 32,01zł

Postępowanie przeciwko KPEC było prowadzone pod kątem naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (obecnie art. 8 ust. 2 pkt 6), według którego za praktyki monopolistyczne (obecnie praktyki ograniczające konkurencję) uznaje się nadużywanie pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści. Z praktyką tą mamy do czynienia w razie łącznego spełnienia następujących przesłanek:

1/Narzucenia tych warunków przez podmiot dominujący kontrahentowi

Opłata za ciepło przed dniem 01.01.1999 r. była ustalana wskaźnikowo przez Ministra Finansów. Trudno zatem dopatrywać się, aby opłata ta została narzucona przez KPEC odbiorcom ciepła. Należy zaznaczyć, iż Minister Finansów utracił kompetencje do określania wskaźników wzrostu opłat za ciepło z dniem 01.01.1999 r. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18.11.1998 r. w sprawie daty zaprzestania przez Ministra Finansów ustalania taryf oraz opłaty za nielegalny pobór ciepła (Dz. U. Nr 150, poz. 985).

2/Uciążliwego charakteru warunków umowy

Za uciążliwy warunek umowy należy uznać każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron umowy ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. W związku z procesami inflacyjnymi zachodzącymi w gospodarce narodowej dostawca ciepła, bez narażania się na zarzut narzucania uciążliwych warunków umowy, zasadnie domagał się od odbiorcy ciepła opłat uwzględniających wskaźnik ich wzrostu w granicach określonych przez Ministra Finansów na podstawie przepisów ustawy z dnia 26.02.1982 r. o cenach -tj. Dz. U. z 1998 r. Nr 27, poz. 195 z późn. zm. (vide: Stanisław Gronowski, Ustawa antymonopolowa. Komentarz, Warszawa 1999, str. 219).

3/Osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści przez przedsiębiorcę.

O nieuzasadnionych korzyściach można by mówić w przypadku pobierania przez KPEC opłat w wysokości wyższej niż maksymalny ich pułap, wynikający z obowiązujących w tej mierze rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie ustalenia taryf dla ciepła wprowadzających maksymalny wskaźnik wzrostu cen umownych energii cieplnej, wydanych na podstawie art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o cenach (por. S. Gronowski, Ustawa ..., str. 220 oraz wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 12.04.1995 r., sygn. akt 70/94).

Organ antymonopolowy nie dopatrywał się stosowania przez KPEC praktyk ograniczających konkurencję w związku z niespełnieniem powyżej określonych przesłanek.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego - Sądu Antymonopolowego w Warszawie za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie 14 dni od jej doręczenia.

Otrzymuje:

1/ Zarząd

Komunalnego Przedsiębiorstwa

Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

ul. Ks. Schulza 5

85-315 Bydgoszcz

2/ a/a

Do wiadomości:

1/ Wspólnoty Mieszkaniowe

ul. Wiślana 10

85-773 Bydgoszcz

Adres do korespondencji:

(dane osobowe)